

bam
bú

La Tribu

Anne-Laure
Bondoux

Editorial Bambú
és un segell d'Editorial Casals, S.A.

La Tribu © 2005 Bayard Éditions Jeunesse
© 2008, Editorial Casals, S.A.
Tel.: 902 107 007
www.editorialbambu.com

Disseny de la col·lecció: Miquel Puig
Disseny de la coberta: Miquel Puig

Títol original: *La Tribu*
Traducció: Pau Joan Hernández

Primera edició: abril de 2008
ISBN: 978-84-8343-044-6
Dipòsit legal: M-4732-2008
Printed in Spain
Impress a Anzos, S.L. –Fuenlabrada (Madrid)

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el seu tractament informàtic, ni la transmissió en cap forma o per qualsevol mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

1 Una desaparició inquietant

En Balboa recolza les potes del davant a la vora de la caixa i treu el cap per mirar a fora. Amb el morro aixecat, aspira amb plaer les olors del port: la sal, el fuel, el cautxú cremat i el rovell, que assenyalen la presència dels vaixells de càrrega. «Decididament», es diu, tot estirant-se, «no hi ha cap lloc al món millor per a una jove rata.» Cada dia, els homes deixen escampades als molls prou deixalles per alimentar la tribu sencera. Des que va néixer, en Balboa no ha patit mai gana. La vida per a ell és fàcil. Menjar i dormir, no li cal res més.

Ara, el Sol comença a apuntar a l'horitzó, i les llums de l'alba tenyeixen de vermell les aigües del port. En ben poca estona, l'agitació dels homes farà que aquell lloc sigui massa perillós per passejar-s'hi. És hora de tornar.

Sentint-se feixuc per tot el que ha menjat, en Balboa grimpa maldestrament i acaba passant pel forat de la

caixa. Cau a l'altra banda i corre entre els cables d'acer que hi ha enrotllats sota el moll. Aquesta nit, s'ha allunyat del niu una mica més de l'habitual. Encara que mai no hagi sortit dels magatzems del port, cada dia que passa se sent una mica més audaç. I, qui sap?, potser aviat trobarà el coratge d'anar més enllà dels últims molls, cap a la ciutat!

Però, ara per ara s'afanya, impacient, per reunir-se amb la seva tribu i tornar a la seguretat del niu. Allà l'esperen la seva mare i els seus germans, i tots els altres. Travessa una passarel·la, s'esmuny per sota de les amarres d'un remolcador i corre fent ziga-zagues entre els peus enormes de les grues. Ja hi és, ja es veu l'hangar. Recorre els últims metres panxa a terra. Després, segueix la paret i gira a la cantonada, just abans de trobar la planxa metàl·lica torçada que els seus utilitzen de porta.

En el moment que arriba davant l'obertura, s'atura, atent. Un silenci poc corrent plana sobre l'hangar. Dominat per una vaga inquietud, en Balboa ensuma, a l'aguait del perill. Però com que no capta res de concret, acaba entrant-hi.

A dins de l'hangar, tot sembla tranquil... fins i tot massa tranquil.

En Balboa avança amb prudència cap a l'entrada de la canonada que porta fins al cau. Allà, capta tot d'una una olor desconeguda. No és ni la d'un gat, ni la d'una altra rata, ni la d'un humà... És una olor nova, que no resulta del tot desagradable.

Vacilla un moment, aixecat sobre les potes del darrere. Finalment, es fica dins la canalització i arriba al túnel de terra excavat sota l'hangar. L'olor desconeguda encara hi és. En canvi, no percep l'agitació que regna aquí cada matí, a la tornada de la caça. Per què les femelles no corren en totes direccions per alimentar els seus menuts?

En Balboa està cada cop més inquiet. Es va endinsant al cau, amb el morro aixecat, i va explorant cada racó. Reconeix les flaires d'orina, d'excrements i de restes de menjar. Però, on són les rates de la seva tribu? En Balboa llança un xisclet i para l'orella. Un silenci glacial el fa estremir-se. Sent el cor que li batega desbocat. Llança un altre crit, corre primer en un sentit i després en l'altre i quan arriba per segona vegada a l'extrem del niu, s'ha de retre a l'evidència: no hi ha ningú.

Sol dins el cau desert, en Balboa té por. Durant una estona, fa voltes sobre ell mateix, incapaç de prendre cap decisió. Pensa en la seva mare, en els seus germans. Li agradaria tant veure'ls aparèixer! Li agradaria tant trobar refugi entre ells! Però no passa res, i el silenci, misterios i esfereïdor, ho cobreix tot.

Dominat de cop pel pànic, en Balboa es precipita cap a la sortida. Es dóna cops contra els colzes de la canonada en passar, i es fereix els costats amb les reixetes posades pels homes per impedir el pas a les rates. Al final, es troba al terra de l'hangar i es precipita a fora, a l'aguait d'un senyal, d'un rastre deixat per la seva família.

Sense preocupar-se pels homes que feinegen als vaixells, es dirigeix cap a l'extrem del moll. Tot d'una, descobreix

una petita bola de pèl gris que jeu entre les rodes d'un toro. Amb el cor bategant amb força, s'esmuny sota la màquina. La bola de pèl roman immòbil. En Balboa s'hi acosta, l'ensuma... És la Memonà, la rata més vella de la seva tribu! Ple d'esperança, en Balboa li llepa el morro i l'empeny. Ella es mou lleugerament. No és morta! En Balboa s'arrauleix contra ella i tracta de calmar els batecs del seu cor.

La Memonà està molt feble. El seu cos desprèn una curiosa olor fada. En Balboa es frega contra ella, mirant de donar-li escalfor. La vella rata deixa anar un lleu gemec i aixeca el cap. Als seus ulls mig tancats hi ha una gran tristor, que es tenyeix d'alleujament quan reconeix en Balboa.

–On són els altres? –pregunta ell.

La Memonà gira el cap en direcció a l'hangar. No té forces per dir res.

–El niu és desert! –diu en Balboa–. On són els altres?

El cap de la Memonà torna a caure, feixuc com un tros de fusta. En Balboa li recolza el musell als costats, agitats pels panteixos. Respira penosament. Passats uns moments, torna a obrir els ulls i aixeca de nou el morro cap a en Balboa. Per la manera com el mira, en Balboa comprèn que ha passat alguna cosa terrible.

–Els homes... –sospira la vella rata.

En Balboa s'aixeca d'un bot. Han vingut els homes! Han capturat la seva tribu! Però, com? I per què? Es posa a girar al voltant de la Memonà tot llançant crits desesperats. Però sembla que ella ignori el seu plany. Sembla que no hi sigui.

Fent servir totes les seves energies, la Memonà aconsegueix arrossegar-se una mica endavant, sobre l'empedrat. S'arrapa a les anfractuositats del terra per avançar. Esbufega, gruny. En Balboa, desemparat, la segueix. No entén res de res. Veu que la Memonà pateix, i no sap què fer. S'arrossega ja més enllà de les rodes de la màquina, al descobert, dirigint-se cap a la vora del moll.

Però, en arribar a poques passes de l'aigua, el seu cos es torna rígid. No aconsegueix moure's. En Balboa acosta el morro i li fa una petita mossegada. La Memonà té un sobresalt i allarga el coll cap a l'aigua. Té un vel opac davant els ulls, com si mirés el món a través d'un vidre gruixut. Tot d'una, obre la boca, deixant aparèixer els dos ullals gastats de la mandíbula inferior.

–Són tots morts –diu–. I jo també. Tu ets l'últim...

En Balboa es posa a tremolar. Té la sensació que li desapareix el terra de sota les potes.

–No –murmura–. No em pots deixar sol!

La Memonà li dedica una mirada perduda.

– Compte amb... els homes. El va... por...

Ja sense forces, la vella rata llança un últim panteix i deixa caure el cap sobre l'empedrat del moll.

2 L'estrangera

En Balboa es posa a esgarrapar els costats de la Memonà, amb l'esperança de fer-la reaccionar de nou. Veient que no n'obté cap resultat, acaba quedant-se quiet. Aleshores, recorda una vegada que va veure el cadàver d'una jove femella esclafada per la caiguda d'una caixa a l'hangar. L'havia estat ensumant una bona estona. Desprenia aquella mateixa olor fada, aquella flaire de mort que emana ara el cos de la Memonà. En Balboa deixa escapar un xisclé agut, un so que li neix a les entranyes, que li xiula a la gola i surt d'ell com un sanglot. Acaba de comprendre que la Memonà no es tornarà a moure mai més.

El lament de la sirena d'un vaixell el sobresalta. Entre les rodes del camió, veu passar la panxa d'una nau de càrrega que talla les aigües olioses del port. Ja és ple dia, i el sol escalfa l'empedrat.

Les darreres paraules pronunciades per la Memonà ressonen dins el cap d'en Balboa, sense que sigui capaç de comprendre'n el sentit. De quin vapor parlava? Com és possible que els homes hagin pogut matar la seva tribu sencera? En Balboa només sap amb seguretat una cosa: a partir d'ara, es troba sol al món. I no es pot quedar allà.

Agafa amb les dents una orella de la Memonà i comença a arrossegar el cos. Cap a on? No ho sap. Se sent ple de ràbia i desesperació.

El cadàver pesa molt, i en Balboa va ensopegant amb les pedres irregulars. S'acosta a reculons a la vora del moll, amb el llom arquejat per l'esforç. Esgarrapa el terra amb les potes, rellisca, però aconsegueix finalment d'enlairar la vella rata sobre el caire, en la vertical de l'aigua. A pocs centímetres de la vora, descobreix un espai buit prou gran perquè hi càpiguen dues rates. Es disposa a dur-hi la Memonà, però el crit d'un home atreu la seva atenció. El crit d'un home... seguit dels xiscles aterrits d'una rata! Una mica més enllà, just al darrere de les rodes del camió, veu les cames d'un humà. I, entre les cames, una rata que ha quedat acorralada contra uns contenidors metàl·lics. L'home va armat amb una pala. Llança un primer cop, i falla la rata per poc.

Sense aturar-se a pensar, en Balboa entra en acció. Corre, passa per sota del camió... en el moment que l'home és a punt de descarregar un segon cop, salta i li mossega violentament el turmell!

L'home fa un crit de sorpresa i de dolor. No té ni temps de girar-se: en Balboa torna a clavar-li les dents a

la carn a través de la tela dels pantalons. L'home estira violentament la cama i l'envia rodolant deu metres més enllà. L'altra rata s'escapa i arrenca a córrer fent ziga-zagues cap a la vora del moll, mentre l'home, boig de furor, es llança sobre en Balboa. La pala fa impacte just davant el seu musell. En Balboa sent l'olor de metall calent i de suor humana. El cor li batega com si anés a trencar-se. Fa un salt, passa entre les cames del seu adversari i fuig ell també cap a l'aigua. Troba el forat que havia vist abans, a la vertical del moll, i s'hi enfonsa.

Allà, en la foscor, percep la presència de la rata que acaba de salvar. En Balboa s'arrauleix al fons del forat, premut contra aquest estranger que encara tremola de terror. Per la seva olor, en Balboa s'adona que es tracta d'una jove femella. Ella fa el gest de fugir, però en el mateix moment que es disposa a sortir del forat, sonen a sobre les passes de l'home, que remuga i venta cops de pala a l'empedrat. Presa del pànic, la rata torna a refugiar-se al costat d'en Balboa. Les dues rates no gosen ni respirar.

Hi ha un silenci, i després el so de la pala gratant el terra del moll.

L'home crida alguna cosa.

I just després, el cos sense vida de la Memonà passa caient per davant de l'obertura de l'amagatall. En Balboa sent un soroll d'aigua. Es precipita cap a la boca del forat... just a temps de veure com el cadàver de la vella rata desapareix en l'aigua fosca.

L'home escup amb repugnància. Després, s'allunya.

En Balboa es queda clavat al lloc, dominat per una sensació de vertigen. Està fascinat per les darreres ones que ha provocat a l'aigua la caiguda de la Memonà. La jove rata acaba per reunir-se amb ell. Tímidament, toca en Balboa amb les puntes dels bigotis. Amb un sobresalt, ell la mira. Acaba de salvar-li la vida; i això que no és res més que una estrangera! La rata sembla agraïda, però els seus ulls són plens d'interrogants. No entén per què en Balboa ha corregut a auxiliar-la. Els crits aguts que llançava estaven destinats a prevenir del perill les altres rates per fer-les fugir.

Al seu voltant ha tornat la calma. Durant una bona estona, les dues rates s'observen en silenci i s'ensumen.

–Em dic Nila –diu finalment la femella.

En Balboa sap ja que no pertany a cap de les tribus del port. Els seus senyals olfactius li són desconeguts. Segurament ve de la ciutat, i es deu haver separat del seu grup durant la cacera nocturna.

La Nila gira el morro cap a la sortida i ensuma en la direcció del vent, impacient per abandonar aquell territori hostil i tornar al seu lloc al si de la seva tribu. Just abans de sortir, es gira cap a en Balboa. Sembla que el convidi a seguir-la.

Bruscament, abandona l'amagatall, s'enfila a la vora del moll i desapareix. En Balboa contempla les aigües del port, a baix. Està en silenci, incapaç de pensar en res. Un calfred li recorre l'espina. Quin sentit té quedar-se al port? Ja no hi té res a fer, allà. Ara que la seva família és morta, tot en la seva vida ha canviat. I de cop i volta, pren una decisió: seguirà la Nila!

Grimpa a tota velocitat al moll i la veu que es dirigeix a una boca de claveguera, al darrere de l'hangar. En un tancar i obrir d'ulls, es reuneix amb ella i s'enfonsa, seguint-la, en la fosca xarxa del clavegueram de la ciutat.

3 El ventre de la ciutat

En Balboa i la Nila avancen ràpidament per les galeries subterrànies. La llum il·lumina encara feblement les parets. Com més baixen, més gruixuda és la crosta de calç que les cobreix, fins al punt que, en alguns indrets, les clavegueres semblen coves. Hi ha estalactites verdoses que sorgeixen del sostre de les canalitzacions. En Balboa veu la cua de la seva companya que es balanceja davant seu al ritme del descens. Respira les sentors d'aigua estancada, de fang i de metall rovellat. Ben aviat, els ulls no li serviran de res. S'haurà d'orientar per l'olor i gràcies a les sensacions tàctils dels seus bigotis.

La Nila es dirigeix cap al sud a pas viu, i en Balboa es deixa guiar com un somnàmbul corrent en paral·lel amb canonades estretes. De tros en tros, aquestes estan fetes malbé i deixen escapar pels forats aigua a pressió. Després d'alguns centenars de metres, les dues rates estan xopes.

De sobte, la Nila s'atura. S'aixeca sobre les potes del darrere, amb el morro enlaire. En aquest punt, arriben a ajuntar-se diverses clavegueres, i les canalitzacions des-
emboquen en un canal més ample. Unes cornises corren paral·leles al corrent nauseabund i escumós de les aigües residuals. En la llunyania, se sent la remor de l'estació de bombament.

Un cop s'ha assegurat que el camí és lliure, la Nila fa un salt i cau en equilibri a la cornisa. Amb una mirada, anima en Balboa a fer el mateix que ella.

Ell agafa embranzida i salta també. Sense perdre ni un moment, les dues rates continuen la seva progressió cap al sud. En Balboa no pot deixar de pensar en els fets del matí. Voldria poder tornar enrere, a aquell moment tranquil en què contemplava el port. En aquell moment, els de la seva tribu potser eren encara vius, i tot era possible.

En arribar a un colze de la claveguera, la Nila esca-
la un tub gruixut de formigó que puja en pendent suau. En Balboa hi puja a sobre, i sent a les potes una escalfor difusa.

Aquí, les olors són tan fèrides que s'enganxen a la gola. Una complexa xarxa de conductes metàl·lics i de fils elèctrics aïllats es ramifica cap a la superfície. Els homes no són gaire lluny. La Nila enumera les parets amb aplicació. Sembla contenta de tornar-se a trobar en indrets familiars, marcats per l'olor dels seus. La tribu de la Nila s'ha establert als soterranis d'un edifici, allà on més abundant és el menjar: al darrere del local de les gal·ledes de deixalles.

Com més s'acosten als fonaments de l'edifici, més lentament camina en Balboa. La proximitat d'aquestes rates desconegudes el fa sentir incòmode. És lluny del port, lluny de totes les coses que coneix. Aquell lloc no fa olor ni de sal ni de peix. No, aquest lloc fa olor d'humans, de gasoil i de carn podrida. Què farà ell en una tribu tan diferent de la seva?

A pocs centímetres d'ell, la Nila s'esmuny rere una planxa de coure. En Balboa es queda immòbil. Se sent en perill. Impacient, la Nila torna enrere. En la foscor, frega en Balboa amb les puntes dels bigotis.

–Vine –insisteix.

L'empeny cap a la placa de coure, però en Balboa s'hi resisteix. En la foscor, les dues rates recuperen l'alè. En Balboa sent com la sang li batega a les temples. La Nila és encara molt jove. No sap amb quina crueltat tracten de vegades les rates els seus semblants. Ell ha assistit ja a combats mortals entre les diferents tribus del port. Un no penetra impunement en un cau que no és el seu.

–No hi puc entrar –murmura finalment–. Només sóc un estranger.

–Però m'has salvat la vida –replica la Nila–. I estàs sol. Mira què farem: ara t'amagaràs i jo els aniré a explicar que...

De sobte, la Nila té un sobresalt i aixeca les orelles. Es queda un moment immòbil, atenta als sorolls i a les olors. També en Balboa percep un canvi d'atmosfera. Ve de la conducció d'aigua calenta. Se senten fregaments i esgarrapades al formigó. Després, una forta olor de carn

podrida i de sang li omple els narius. Un corrent d'aire que ve de les clavegueres li porta el senyal de perill. La Nila també l'ha captat. Es posa a tremolar i a córrer en cercles al voltant d'en Balboa. Crida:

–No ens podem quedar aquí! Vine, hi ha una altra sortida!

S'esmuny sota la planxa de coure. Sense dubtar, en Balboa corre darrere seu.

Les dues rates s'endinsen en un túnel excavat a través de la terra i aviat desemboquen en una cavitat més ampla. Al fons, hi ha l'entrada del cau de la Nila. I, per damunt d'ells, un passadís que puja.

–Per allà! –li indica la Nila–. De pressa!

En Balboa es frega amb els costats de la Nila i s'impregna de la seva olor. Després, fa mitja volta i penetra al passadís. Ha pres una decisió: no es quedarà allà!

La jove femella llança aleshores dos xisclets discontinus d'una freqüència particular.

En Balboa atura la seva cursa i li contesta amb dos xisclets idèntics. Un dia, potser, aquest senyal els permetrà de retrobar-se. Però, de moment, en Balboa s'ha d'afanyar. I s'endinsa al túnel de terra.

Just en aquest moment, una horda de rates sorolloses i pudents irromp a la cavitat. Al capdavant, un mascle enorme de pelatge bru fosc avança coixejant cap a l'entrada del niu. És l'Akar, el cap de la tribu de la Nila. Cada nit, surt del cau en companyia dels seus caçadors. Baixen a la càrrega per la claveguera, rosegant-ho tot al seu

pas. Ataquen els envans de fusta i les parets de maons, res no els pot aturar. Un cop s'han introduït als cellers, devoren els aliments que hi ha emmagatzemats i reben ten les galledes de deixalles. Actuen d'aquesta manera per pur plaer, i per fer por a les rates d'altres tribus que volguessin aventurar-se en el seu territori.

Quan passa per davant la Nila, l'Akar li llança una mirada de menyspreu. No li agraden els febles. I la Nila ha tingut la feblesa de perdre's durant la cacera. La seva primera cacera. La jove femella abaixa el morro, submisa.

L'Akar deixa anar un gruny. Els altres mascles s'arreglaren darrere seu i van arrossegant el seu botí de menjar cap a dins del cau. La Nila es queda un moment observant-los. Cap d'aquelles rates no hauria tingut el coratge d'atacar l'home del port! Cap no hauria tingut aquella mirada infinitament trista en veure enfonsar-se la Memonà en l'aigua negra.

«En Balboa ha fet bé de fugir», pensa.

4 Els supervivents

Mentrestant, en Balboa grimpa per l'abrupte passadís. Les urpes se li enfonsen a la terra com grampons. Està gairebé sense alè, però se sent alleujat per haver marxat. Aviat, distingeix una llum al fons del túnel. Accelera i acaba arribant a una llosa de formigó. Per damunt d'ell, un embornal deixa passar una mica de llum. Com que fa dies que no ha plogut, el conducte està sec. En Balboa encongeix tot el cos per agafar impuls i després s'estira bruscament i salta fins a l'obertura.

Quan treu el nas a l'exterior, l'esglai el domina. Allà, davant els seus ulls, hi ha desenes i desenes d'humans que es desplacen en totes direccions! Alguns cotxes passen arran de la vorera i freguen l'embornal, deixant al seu darrere olors de benzina i de pneumàtics escalats. És el carrer!

En Balboa s'encongeix a l'embornal. Observa. El carrer és tan diferent del port! Aquí, tot va molt més de pressa. Els homes són tan nombrosos que sembla que patrullin el territori com a soldats. Però, tot i amb això, en Balboa no pot tornar enrere. Aprofitant que el corrent dels cotxes s'atura una mica, salta a fora.

Un cop a la vorera, corre. Peus, cames, rodes de cotxets de criatura, peus, cames... Un remolí d'olors noves, de sorolls i de colors, li assalta els sentits. Però ell continua la seva cursa, a cegues, recte endavant. Alguns humans criden i s'aparten al seu pas, d'altres el persegueixen, tracten d'aixafar-lo a cops de tacó. Hi ha un moment que en Balboa es creu perdut: un home l'acorrala contra una paret i el ruixa amb un esprai. La pell comença a coure-li, els ulls li cremen. Amb un salt, aconsegueix escapar-se. Fuig corrent, salta, segueix les parets, passa un carrer, gira per un altre, amb el cor ple d'angoixa. Finalment, sense alè, descobreix una lluernia arran de terra i s'esmuny a l'interior.

La lluernia dóna a un celler. En Balboa s'arrauleix a dalt d'una prestatgeria. Per sort, els efectes del gas van desapareixent, i la irritació es va fent cada vegada menys dolorosa. Aviat recupera els sentits. Li pessigollegen els narius olors de cereals, de salnitre i de fermentació. Se li recargola l'estómac. Té gana.

Quan es disposa a baixar de la prestatgeria, descobreix una altra rata. En aquest instant, se sent capaç de lluitar per menjar. Es queda immòbil, amb els músculs en tensió, la seva respiració s'alenteix i una saliva acre li

omple la boca. És a punt de saltar sobre el seu adversari. Però aleshores, una altra rata penetra al celler. I després una altra, i encara una altra! Finalment, és tota una colònia de rates negres que surt d'un forat de la paret. Davant el nombre, en Balboa ho deixa estar. Sense gosar moure's, observa, amagat dalt de la prestatgeria. Una rere l'altra, les rates negres es posen a rosegar la tela d'un sac de farina. Els petits, per manca d'experiència, enfonsen els musells a la pols i en surten tots blancs, xisclant de despit, mentre que els adults seuen sobre les potes del darrere i van agafant la farina amb les del davant.

Assistir a un festí com aquell, allà davant del seu morro, sense poder-hi participar és una autèntica tortura per a en Balboa. Fa mitja volta i torna a sortir al carrer per la lluernia. Ara, el port no és tan lluny. Allà, fins i tot estant sol, podrà trobar segurament menjar i refugi.

Així doncs, en Balboa abandona el celler i continua la seva cursa esbojarrada pels carrers. El perill i la fam li donen ales. Esquiva els cotxes i s'amaga darrere de les galledes d'escombraries que hi ha pel carrer. No s'arrisca a explorar-les per por que algun home pugui atrapar-lo a dintre. El seu olfacte li assenyala la direcció del port.

Prop dels molls, travessa un descampat i després unes vies de tren. Allà, a la fi, troba algunes deixalles per rosegar: papers greixosos abandonats, burilles de cigarreta, peles que fan olor de carn. Amb la gana una mica calmada, corre cap a una esplanada asfaltada. L'olor del mar l'atreu com un imant. Al fons, endevina les siluetes enormes de les grues i els vaixells de càrrega. Ja no té por.

Quan arriba al moll, s'amaga al darrere d'unes caixes apilades i observa el seu hangar. La xapa metàl·lica emblanquinada per la sal brilla sota el sol. Arrossegat pel desig de tornar a veure aquell lloc, trota fins a l'obertura, al darrere de la planxa metàl·lica torçada.

A l'interior, torna a percebre aquella olor estranya i atractiva que omplia el seu niu. Desconfiat, deixa de banda la canonada, passa sota una lona, al darrere d'un munt de taulons. Fa tota la volta a l'hangar sense trobar-hi res. Els seus no han deixat cap rastre. És com si s'haguessin volatilitzat.

Però tot d'una, en Balboa sent uns xisclets. Són uns crits aguts i vigorosos: crits de cries de rata! Vénen de sota de la lona.

En Balboa s'hi esmuny. Entremig d'eines i de peces de motor, descobreix tres petites rates enganxades les unes a les altres. Les enumera. Són de la seva tribu!

–Què hi feu, aquí? –pregunta, bocabadat.

Fent un esforç de memòria, aconsegueix recordar els seus noms: els dos mascles es diuen Hog i Coben; la femella es diu Tiel. Són tots de la mateixa ventrada. Encara són petits, però ja són capaços d'allunyar-se de la mare: segurament això és el que els ha salvat la vida.

Un cop passat el primer ensurt, les cries reconeixen l'olor d'en Balboa i van a fregar-se contra ell.

–Tenim gana –gemega la petita femella.

–Porta'ns al niu –suplica en Hog.

En Balboa branda el cap a dreta i esquerra. Potser els hauria d'abandonar a la seva sort: això és el que faria

qualsevol altra rata. Però no s'hi veu amb cor. Són tan joves! En Balboa sap que aquestes cries no sobreviuran gaire temps fora d'una tribu. El més urgent és marxar d'aquell lloc abans que els homes no hi vagin a buscar el seu material.

Empenyent-los amb el morro, els assenyala la sortida i els guia cap a la planxa torçada. On els porta? A les clavegueres? Al carrer?

Un cop a l'aire lliure, les tres cries comencen a córrer i donar-se empentes. Troben un tros de cordill i juguen a prendre-se'l les unes a les altres entre crits alegres i des preocupats. A aquesta hora, al port, el Sol pinta els vaixells amb tons ataronjats. Tot sembla tan tranquil... Però en Balboa sap que hi ha innombrables perills que poden presentar-se en qualsevol moment. Si no porta les petites rates a un lloc segur, estan en perill de mort.

S'atura uns moments per reflexionar. Tot el que li ha passat aquest matí ha estat tan pertorbador, tan inquietant! A ell també li agradaria poder dormir en un niu. Però només les femelles saben com construir-ne un... Al capdavant, en Balboa només veu una solució. «És perillós, però tant és!», pensa.

Reuneix els petits i els empeny cap a la boca de claveguera que hi ha al darrere de l'hangar.

–Veni! –els diu.

I abandona el port tot pensant que la seva antiga vida queda definitivament enrere.

5 El rei dels espavilats

En Balboa tracta de recordar el camí. Per on l'ha fet passar la Nila? Anava en direcció sud o en direcció oest? Els seus records són confusos. Recelós, guia les tres cries cap a la foscor. Segueixen durant una bona estona uns conductes estrets. A mesura que van avançant, en Balboa té la sensació de reconèixer el trajecte.

Rere seu, els petits han tornat als seus jocs. Excitats per l'aventura, només pensen a divertir-se. La Tiel i en Hog s'empaiten i es claven empentes, amb risc de caure. En Balboa els etziba un cop de pota com a avís. Les dues cries abaixen les orelles i es calmen.

Finalment, després de força vacil·lacions, arriben al canal.

«Sí, segur que era aquest canal», es diu en Balboa. «Sembla més ample, més tumultuós, però ha de ser aquest.»

Quan arriben a l'extrem de l'ample tub de formigó, ensenya a les cries la manera de saltar a la cornisa que corre paral·lela a l'aigua. La Tiel i en Coben aconsegueixen reunir-se amb ell. Però en Hog falla el salt, li rellisquen les potes i cau a l'aigua. En Balboa llança un crit agut i escodrinya la superfície. De seguida, en Hog emergeix.

–Neda! –li crida en Balboa–. Et traurem més enllà!

En Hog, com totes les rates, és un nedador excel·lent. Amb el morro aixecat sobresortint de l'aigua, tracta d'arribar a la vora del canal. Però el corrent és massa fort; l'arrossega cada vegada més de pressa. Per més que en Balboa i els altres dos petits corrin per la cornisa, aviat comencen a quedar enrere. I de sobte, en un colze del canal, en Hog desapareix.

En Balboa es gira cap a la Tiel i en Coben.

–Salteu! –els mana.

Sense dubtar ni un moment, es tira al canal i deixa que el corrent l'arrossegui. Darrere seu, les dues cries es cabussen també.

L'aigua del canal és negra, viscosa i freda. Els detritus suren a la superfície i giravolten en els petits remolins. Després del colze, el canal s'endinsa en un túnel de pedra que fa olor de floridura i d'orina. En Balboa agita les potes del davant per anar més de pressa. Però és massa fosc per poder veure en Hog.

De sobte, el cap li ensopega violentament amb un obstacle. Llança un crit de dolor. La Tiel i en Coben vénen també a xocar contra la superfície rígida. És una reixa que tanca el pas! En Hog també hi ha quedat

atrapat. S'agafa amb les urpes al pelatge d'en Balboa mentre el corrent els manté contra la reixa. Aquesta ha retingut també un munt de deixalles: llaunes de conserva, ampolles de plàstic, trossos de cartró, branques, papers i matèries esponjoses impossibles d'identificar i que formen una mena de pasta on les rates queden enganxades.

–Hem de passar per sota! –cria en Balboa.

Se submergeix i baixa resseguint la reixa. Però està clavada al fons! Impossibile de passar! Amb les dents, intenta rosegar el metall, però aviat ho deixa córrer i puja a la superfície per respirar. Allà, els objectes arrossegats pel canal van arribant com a projectils. Han de fugir!

En Balboa fa comprendre a les cries que han de tornar enrere. Neden una estona contra corrent enmig del tumult ensordidor de les aigües. Però les cries són massa petites, no són prou fortes. No triguen a esgotar les seves forces i es troben de nou enganxats a la reixa. En el moment que en Balboa sent que el pànic amenaça de dominar-lo, sent un gruny per damunt seu. Un gruny seguit d'un xiscle de rata. Aixeca el cap.

Allà, just en la vertical de la reixa, una rata mascle els observa. En Balboa la veu gràcies a la claror feble que entra per un conducte de ventilació. És força amunt, en un conducte sec, i mira l'escena amb aire divertit.

–Sembla que tenim problemes, eh? –deixa anar, divertit, el desconegut.

En Balboa llança un crit. L'altre es limita a assenyalar-li amb un gest la pila de deixalles que s'aixeca cada cop més contra la reixa. És clar! La manera de sortir de la riuada és per dalt!

En Balboa neda cap a en Hog i el va empenyent amb el morro fins que la petita rata s'agafa a una branca morta. Després, aconsegueix d'alçar-lo una mica més amunt. El petit s'agafa al primer travesser de l'escala de gat que s'enfila pel conducte vertical.

–Molt bé, menut! –comenta l'estrany–. Per aquí!

Mentre en Hog va avançant, en Balboa treu la Tiel i en Coben de l'aigua. En equilibri sobre la pila de detritus, mira com grimpen pels esglaons. I quan les tres cries es troben a la fi fora de perill dins el conducte sec, en Balboa es reuneix amb elles en un tres i no res. Regalimant aigua, es troba cara a cara amb aquell mascle desconegut que l'observa amb malícia. Sembla una mica més gran que en Balboa, i el seu pelatge beix dissimula una musculatura vigorosa.

–Gràcies –li diu en Balboa tot recuperant l'alè.

Sense perdre el temps, es gira cap als petits:

–Ara, hem de continuar el nostre camí.

La rata beix deixa anar un xiulet baix.

–Sí que teniu pressa –s'estranya–. Però si els menuts estan esgotats...

–I afamats! –afegeix la Tiel amb to cansat.

La rata assenyala amb el morro cap a l'exterior. Li brillen els ulls.

–I què me'n dieu, d'anar a fer un mos?

Els tres petits giren les mirades cap a en Balboa, que vacil·la. L'estrany té unes maneres arrogants que li desagraden... però desprèn una forta olor de galleda d'escombraries i de carronya: una barreja que sembla indicar que, efectivament, coneix llocs on abunden els aliments.

La rata beix, insistent, aixeca el cap en direcció a la superfície i ensuma. Li tremolen els bigotis.

–Em dic Regus –es presenta–. Regus, el rei dels espavilats.

I, de cop, gira l'esquena a en Balboa i arrenca a córrer per una galeria que puja. Escoltant només els seus estómacs, les tres cries el segueixen. En Balboa sospira, vençut. Al cap i a la fi, no sembla que aquesta rata beix tingui males intencions. I, per ser sincer, en Balboa també necessita recuperar forces.

6 Al paradís de les rates

En Regus surt de les clavegueres el primer. Un cop s'ha assegurat que no hi ha perill, fa senyal als altres perquè el segueixin. En Balboa i les cries descobreixen aleshores un pati envoltat per altes parets cegues. Fa estona que s'ha fet de nit, però el lloc està il·luminat pels fanals del carrer veí. Hi ha desenes de rates corrent amunt i avall pel pati, afanyant-se al voltant de les deixalles. Un enorme contenidor d'escombraries domina el lloc, posat contra la paret del fons. «Això sí que és un bon lloc!», es diu en Balboa tot flairant l'olor de carn en descomposició que sura deliciosament en l'aire.

–Tots els restaurants del barri llencen les seves deixalles en aquest contenidor –explica en Regus–. I mentre no hi hagi gats ni gossos, hi podem estar tranquils.

Però en Balboa desconfia: hi ha el perill que les altres

rates els ataquin per defensar el seu territori. Atura la Tiel, que es disposava a sortir ingènuaament al descobert.

Mentrestant, en Regus travessa el pati. Es mou com si fos a casa seva. S'enfila a una pila de caixes velles, després s'agafa a un canaló i salta dins el contenidor. Les altres rates no li fan cas. En Balboa i els petits avancen aleshores tímidament.

–No tingueu por! –els anima en Regus, traient el cap del contenidor–. Sou els meus convidats! Els altres us deixaran en pau!

En Balboa i els petits escalen les caixes i es tiren de cap al contenidor. Només és ple fins a la meitat, però tot el que s'hi pot trobar és d'allò més engrescador: talls de pizza, carcasses de pollastre que tenen encara enganxats bocins de carn, caps de peix gairebé frescos, pa dur i tota mena de papers i de tronxos de verdura que ja podrien ser ells sols un àpat prou satisfactori. Les rates bullen entre les deixalles. N'hi ha de magres i pelades, i d'altres grosses com animals de laboratori. Però no són agressives.

Mentre les cries ataquen un os de porc, en Balboa va a reunir-se amb en Regus. Durant una estona, devoren en silenci tot el que troben. Per a una rata, no hi ha cap manera millor de conèixer una altra que compartir un banquet.

–On tens intenció d'anar amb els teus tres petits? –pregunta finalment en Regus.

–Érem d'una tribu del port –explica en Balboa–. Els altres han desaparegut. He de trobar un lloc segur per a les cries.

Amb els bigotis lluents de greix, en Regus es mira en Balboa amb interès. En Balboa, aleshores, li comença a narrar tot el que ha passat: la mort de la Memonà, el seu misteriós missatge, l'olor estranya que regnava a l'hangar...

–Una olor desconeguda... –repeteix en Regus–. Hum...

Es posa de nou a rosegar el seu tros de carn, amb posat pensatiu, mentre en Balboa continua:

–Els porto a una nova tribu. Estava intentant trobar el camí, però m'he perdut.

En Regus recupera aleshores l'aire burleta.

–Una tribu! –diu, mig rient–. I per fer què?

En Balboa llança una mirada sorpresa al seu company. Mai no havia conegut una rata tan estranya. Des de sempre, els seus avantpassats han sabut que l'única manera de sobreviure era integrar-se a una comunitat i seguir-ne les regles. Una rata sense tribu està condemnada a una mort segura. I ara, vet aquí que té al davant una rata que no veu les coses de la mateixa manera.

– Vius sol, tu? –s'atreveix a preguntar.

En Regus seu i es posa a llepar-se les potes.

–Viure en grup és bo per als imbècils –declara.

I comença a descriure a en Balboa la seva vida de rata solitària. La llibertat i l'alegria d'anar allà on vol, sense preocupar-se de res més que del seu plaer i el seu confort. En Balboa es veu obligat a admetre que en Regus no sembla en absolut famolenc ni amb mala salut. Fins i tot desprèn una certa alegria. A còpia de viure sol i sense lligams, ho

coneix tot de la ciutat: les clavegueres, és clar, però també la superfície, els perills del carrer, les trampes parades pels homes.

–Els homes utilitzen la seva intel·ligència per combatre'ns –declara en Regus–. Desafiar els seus invents em diverteix.

En Balboa, torbat, enfonsa el cap en un cartró i en treu un crostó de pizza on s'agita una munió de cucs blancs. Hi clava les dents tot observant en Regus de cua d'ull. És clar que no és una rata corrent! I, a més... no podria ser que tingués raó?

Però, de cop i volta, uns xisclets l'arrenquen dels seus pensaments: en Hog li acaba de robar un tros de peix a la Tiel, i ha començat una baralla. La Tiel es llança sobre el llom d'en Hog. L'esgarrapa, el mossega amb violència. En Hog s'hi torna i envia la seva germana rodolant al fons del contenidor, entre els papers llardosos. En Balboa mira en Regus.

–Jo no puc viure sense tribu. Tinc cries, i les he de protegir.

–Com vulguis –sospira en Regus–. I en quina tribu voldries demanar refugi? Jo t'hi acompanyaré: les conec totes.

–Allà al port, vaig conèixer una femella jove. Es diu Nila.

Quan sent el nom, la mirada d'en Regus s'enfosqueix.

–Nila? De la tribu de l'Akar?

En Balboa assenteix amb el cap. En Regus sembla

trasbalsat, però no fa cap comentari. Apunta amb el morro cap a fora del contenidor. S'acosta l'alba.

–L'Akar i els seus caçadors no trigaran a tornar de la seva expedició nocturna. Si realment vols provar sort allà, has de marxar ara.

En Balboa reuneix les tres cries que, atordides de tant com han menjat, cauen de cansament. Ha de desplegar tota la seva energia per convèncer-les perquè abandonin el paradís pudent del contenidor.

A la fi, però, els petits salten a l'empedrat del pati. De passada, en Balboa s'emporta un cap de peix. Té la intenció de regalar-lo a la Nila; és el menys que pot fer. En Regus obre la marxa. Al subsòl, de conducte en conducte, guia en Balboa fins a la planxa de coure que marca l'entrada dels dominis de l'Akar.

–No seré gaire lluny –declara–. En cas de necessitat, em podràs trobar per la zona.

En Balboa s'afanya a fer passar els petits a l'altra banda de la planxa de coure quan en Regus li demana:

–No parlis a ningú de mi. Ni tan sols a la Nila. No em coneixes!

Sense tractar de comprendre per què, en Balboa promet que guardarà el secret. S'esmuny cap al cau arrossegant el peix. Els petits van trotant davant seu.

–Vés amb compte amb l'Akar –li crida en Regus.

I se'n torna a la seva vida solitària, en la foscor anònima de les clavegueres.